

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (harmadik tanács)

2021. október 28.*

„Előzetes döntéshozatal – Büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködés – 2014/42/EU irányelv – Hatály – A jogellenesen szerzett vagyon büntetőjogi felelősséget megállapító ítélet hiányában történő elkobzását előíró nemzeti szabályozás”

A C-319/19. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Sofiyski gradski sad (szófiai városi bíróság, Bulgária) a Bírósághoz 2019. április 17-én érkezett, 2019. április 2-i határozatával terjesztett elő

a **Komisia za protivodeystvie na koruptsiyata i za otnemane na nezakonno pridobitoto imushtestvo**

és

ZV,

AX,

a **„Meditinski tsentar po dermatologia i esteticzna meditsina PRIMA DERM” OOD**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (harmadik tanács),

tagjai: A. Prechal, a második tanács elnöke, a harmadik tanács elnökeként eljárva, J. Passer, F. Biltgen, L. S. Rossi (előadó) és N. Wahl bírák,

főtanácsnok: A. Rantos,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– a **Komisia za protivodeystvie na koruptsiyata i za otnemane na nezakonno pridobitoto imushtestvo** képviseletében S. Tsatsarov,

* Az eljárás nyelve: bolgár.

- ZV, AX és a „Meditinski tsentar po dermatologia i estetichna meditsina PRIMA DERM” OOD képviselőjében S. Kostov és G. Atanasov advokati,
- a bolgár kormány képviselőjében T. Mitova és M. Georgieva, meghatalmazotti minőségben,
- a cseh kormány képviselőjében M. Smolek, J. Vlácil és T. Machovičová, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Bizottság képviselőjében kezdetben: N. Nikolova, I. Zaloguín és M. Wilderspin, később: N. Nikolova és I. Zaloguín, meghatalmazotti minőségben,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a bűncselekmény elkövetési eszközeinek és az abból származó jövedelemnek az Európai Unión belüli befagyasztásáról és elkobzásáról szóló, 2014. április 3-i 2014/42/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvnek (HL 2014. L 127., 39. o.; helyesbítés: HL 2014. L 138., 114. o.), valamint az Európai Unió Alapjogi Chartája (a továbbiakban: Charta) 17. és 48. cikkének az értelmezésére vonatkozik.
- 2 E kérelmet az egyfelől a Komisia za protivodeystvie na koruptsiyata i za otnemane na nezakonno pridobitoto imushtestvo (a korrupció elleni küzdelemért és a jogellenesen szerzett vagyon elkobzásáért felelős bizottság, Bulgária) (a továbbiakban: vagyoneklobzásáért felelős bizottság), másfelől ZV, AX és a „Meditinski tsentar po dermatologia i estetichna meditsina PRIMA DERM” OOD között, a ZV és hozzátartozói által állítólag jogellenesen szerzett vagyon elkobzása tárgyában folyamatban lévő jogvitában terjesztették elő.

Jogi háttér

Az uniós jog

- 3 A 2014/42 irányelv (9), (15) és (22) preambulumbekkezdése a következőképpen szól:
 - « (9) Ezen irányelv célja [a pénzmosásról, valamint a bűncselekményhez felhasznált eszközök és az abból származó jövedelmek azonosításáról, felkutatásáról, befagyasztásáról, lefoglalásáról és elkobzásáról szóló, 2001. június 26-i 2001/500/IB tanácsi kerethatározat (HL 2001. L 182., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 4. kötet, 158. o.) és a bűncselekményből származó jövedelmek, vagyon és az elkövetéshez használt eszközök elkobzásáról szóló, 2005. február 24-i 2005/212/IB tanácsi kerethatározat (HL 2005. L 68., 49. o.)] rendelkezéseinek módosítása és kiterjesztése. Azon tagállamok tekintetében, amelyekre nézve ezen irányelv kötelező, részben fel kell váltani az említett kerethatározatokat.

[...]

(15) A bűncselekmény elkövetése miatti bűnösséget megállapító jogerős ítélettől függően lehetővé kell tenni az elkövetési eszközök és a bűncselekményből származó jövedelem, illetve az ilyen elkövetési eszközök vagy jövedelem értékének megfelelő értékű vagyon elkobzását. A bűnösséget megállapító jogerős ítélet meghozatalára a terhelt távollétében lefolytatott eljárás keretében is sor kerülhet. [...]

[...]

(22) Ez az irányelv minimumszabályokat határoz meg. Ez az irányelv nem akadályozza meg a tagállamokat abban, hogy a nemzeti jogukban – többek között például a nemzeti joguk bizonyításra vonatkozó szabályai tekintetében – szélesebb hatásköröket biztosítsanak.”

4 Ezen irányelv 1. cikkének (1) bekezdése kimondja:

„Ez az irányelv minimumszabályokat állapít meg a vagyon esetleges későbbi elkobzás céljából történő befagyasztása, valamint a büntetőügyekben elrendelt vagyoneklobzás tekintetében.”

5 Ezen irányelv 3. cikke a következőképpen szól:

„Ez az irányelv a következők hatálya alá tartozó bűncselekményekre alkalmazandó:

a) Egyezmény az Európai Unióról szóló szerződés K.3. cikke (2) bekezdésének c) pontja alapján, az Európai Közösségek tisztviselőit és az Európai Unió tagállamainak tisztviselőit érintő korrupció elleni küzdelemről [(HL 1997. C 195., 1. o.)] [...];

[...]”

6 Ugyanezen irányelv „Elkobzás” című 4. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„A tagállamok meghozzák az ahhoz szükséges intézkedéseket, hogy – a bűncselekmény elkövetése miatti bűnösséget megállapító jogerős ítélettől függően, amelynek meghozatalára a terhelt távollétében lefolytatott eljárás keretében is sor kerülhet –, lehetővé tegyék az elkövetési eszközök és a bűncselekményből származó jövedelem, vagy az ilyen elkövetési eszközök vagy jövedelem értékének megfelelő vagyon egészben vagy részben történő elkobzását.”

A bolgár jog

7 A Zakon za otnemane v polza na darzhavata na nezakonno pridobito imushtestvo (a jogellenesen szerzett vagyonnak az állam javára történő elkobzásáról szóló törvény) (a DV 2012. május 18-i 38. száma; a továbbiakban: az elkobzásról szóló 2012. évi törvény), amely 2012. november 19-én lépett hatályba, a Zakon za protivodeystvie na koruptsiyata i za otnemane na nezakonno pridobitoto imushtestvo (a korrupció elleni küzdelemről és a jogellenesen szerzett vagyon elkobzásáról szóló törvény) (a DV 2018. január 19-i 7. száma) alapján hatályát veszítette, ám amint a kérdést előterjesztő bíróság az előzetes döntéshozatal iránti kérelemben közölte, a jelen ügyben *ratione temporis* továbbra is alkalmazandó.

8 Az elkobzásról szóló 2012. évi törvény 1. cikke kimondta:

„(1) E törvény megállapítja a jogellenesen szerzett vagyon elkobzásának feltételeit és részletes szabályait.

(2) Az (1) bekezdés szerinti vagyonnak minősül az olyan vagyon, amelynek szerzése tekintetében nem állapítható meg törvényes forrás.”

9 E törvény 2. cikke a következőképpen rendelkezett:

„Az e törvény szerinti eljárást az ellenőrzött személlyel és/vagy a vele kapcsolatban álló személyekkel szemben folyamatban lévő büntetőeljárástól függetlenül kell lefolytatni.”

10 E törvény 22. cikkének (1) bekezdése kimondta:

„A 21. cikk (2) bekezdése szerinti vizsgálat az illetékes területi igazgatóság igazgatójának határozatával indul meg, ha valamely személlyel szemben a Nakazatelen kodeks [büntető törvénykönyv]:

[...]

8. 201–203. cikkébe,

[...]

20. 282., 283. és 283a. cikkébe,

[...]

ütköző bűncselekmény miatt emelnek vádat.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 11 A Voенno okrazhna prokuratura – Sofia (szófiai regionális katonai ügyészség, Bulgária) 2015. május 5-én tájékoztatta a vagyonelkobzásért felelős bizottságot arról, hogy ZV ellen büntetőeljárás indult a büntető törvénykönyv 282. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben értelmezett 282. cikke (2) bekezdésének első mondata szerinti bűncselekmény miatt.
- 12 ZV ellen azért folytattak eljárást, mert 2004. november 29-től 2014. szeptember 10-ig a szófiai (Bulgária) Voennomeditsinska Akademia (katonai egészségügyi akadémia) dermatológiai, venerológiai és allergológiai részlegének vezetőjeként az őt a feladatai ellátásához megillető hatáskört túllépte annak érdekében, hogy anyagi előnyt szerezzen saját maga vagy a DERMA PRIM-MK OOD társaság számára, amelyben többségi részesedéssel rendelkezett.
- 13 A ZV elleni büntetőeljárás jelenleg a Sofiyski voenen sad (szófiai katonai bíróság, Bulgária) előtt van folyamatban.
- 14 A szófiai regionális katonai ügyészség bejelentése nyomán a vagyonelkobzásért felelős bizottság az elkobzásról szóló 2012. évi törvény 22. cikke alapján vizsgálatot indított ZV ellen.
- 15 A vizsgálat eredményeként e bizottság megállapította, hogy jelentős aránytalanság áll fenn egyfelől ZV és házastársának vagyona, másfelől pedig a jövedelmeik között. Következésképpen 2017. január 18-án a kérdést előterjesztő bíróság előtt indítványozta a ZV és a ZV-hez kapcsolódónak tekintett vagy általa ellenőrzött természetes és jogi személyek által jogellenesen megszerzett vagyonnak az állam javára történő elkobzását.

- 16 A kérdést előterjesztő bíróság e bizottság kérelmére megtette a szükséges intézkedéseket annak a vagyonnak befagyasztása iránt, amelynek az elkobzását indítványozták.
- 17 Az alapeljárás alperesei e kérelem elfogadhatatlanságára hivatkoznak, azt állítva, hogy az elkobzásról szóló 2012. évi törvény nem egyeztethető össze a 2014/42 irányelvvel. Álláspontjuk szerint ez az irányelv a nem büntetőjogi ügyekre is alkalmazandó, és azt nem ültették át megfelelően a bolgár jogba, többek között mivel e törvény nem ír elő eljárási garanciákat az alperesek és azon harmadik személyek számára, akikre a biztosítási intézkedések elrendelésére vagy a jogellenesen megszerzett vagyontárgyak elkobzására vonatkozó szabályok alkalmazandók.
- 18 A kérdést előterjesztő bíróság mindenekelőtt pontosítja, hogy az elkobzásról szóló 2012. évi törvény a 2. cikkében kifejezetten előírta, hogy a polgári bíróság előtt indított vagyoneklobzási eljárás lefolytatása független a nyomozással érintett személlyel vagy a vele kapcsolatban álló vagy általa ellenőrzött személyekkel szemben indított büntetőeljárástól. A nemzeti ítélkezési gyakorlat szerint ugyanis a valamely személlyel szembeni büntetőjogi vádak pusztá fennállása elegendő feltétele a vizsgálat e személlyel szembeni megindításához. Így az e törvény szerinti valamennyi polgári eljárást attól függetlenül kell lefolytatni, hogy a vizsgálat alá vont személyt jogerősen elítélték-e.
- 19 Ezt követően a kérdést előterjesztő bíróság hangsúlyozza, hogy az elkobzásról szóló 2012. évi törvény megfordította a bizonyítási terhet. Elegendő ugyanis, ha a vagyoneklobzásért felelős bizottság alapos okot állít fel annak feltételezésére, hogy a javakat jogellenesen szerezték. Márpedig a nemzeti jogalkotó ily módon olyan javak megszerzésének jogellenes jellegére vonatkozó vélelmet állított fel, amelyek származása nem állapítható meg vagy nem bizonyított, és a javak jogellenes megszerzésének egyetlen és meghatározó bizonyítékeként bevezette a „vagyonon belüli aránytalanság” fogalmát. Így nem csak a konkrét bűncselekményből vagy súlyos szabálysértésből származó vagyon esik elkobzás alá, hanem minden olyan vagyon, amelynek eredete nem állapítható meg vagy nem bizonyított.
- 20 Végül e bíróság szerint, még ha a vagyon elkobzása iránti kérelmet a polgári eljárásjog szerint kell is elbírálni, a jogellenesen szerzett vagyon elkobzása természeténél fogva büntetőjogi intézkedés, amely a 2014/42 irányelv hatálya alá tartozik.
- 21 Márpedig az elkobzásról szóló 2012. évi törvény, mivel nem írja elő a 2014/42 irányelv által megkövetelt minimális biztosítékokat, ellentétes ezzel az irányelvvel. Valamint az érintett személyre háruló túlzott bizonyítási teher ellentétes a Charta 48. cikkével is.
- 22 A Sofiyski gradski sad (szófiai városi bíróság, Bulgária), mivel továbbra is kételyei voltak a 2014/42 irányelv rendelkezéseinek értelmezésével kapcsolatban, úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:
- „1) Jogellenesen szerzett vagyon elkobzása esetében a [2014/42 irányelv] értelmében vett büntetőjogi intézkedésről vagy polgári jogi intézkedésről van-e szó, ha:
- a) a vagyoneklobzásnak a nemzeti törvény által kinyilvánított célja az általános prevenció, tehát vagyon jogellenes szerzésére és az e vagyonnal való rendelkezésre vonatkozó lehetőség megakadályozása anélkül, hogy bűncselekmény vagy más jogsértés elkövetése, valamint a jogsértés és a szerzett vagyon közötti közvetlen vagy közvetett összefüggés az elkobzás feltételét képezné;

- b) az elkobzás nem egyetlen vagyontárgyat, hanem (i) a vizsgálat alá vont személy teljes vagyonát, (ii) harmadik (természetes és jogi) személyek olyan vagyoni jogait, amelyeket ellenérték fejében vagy ingyenesen a vizsgálat alá vont személytől szereztek és (iii) a vizsgálat alá vont személy és harmadik személyek szerződéses partnereinek vagyoni jogait fenyegeti;
- c) az elkobzás egyetlen feltétele azon teljes vagyon jogellenességére vonatkozó megdönthetetlen vélelem bevezetése, amelynek jogszerű eredetét nem állapították meg (a „jogszerű/jogellenes eredet” fogalom előre rögzített meghatározása nélkül);
- d) a vagyonszerzés eredetének a vizsgálat alá vont személy általi bizonyításának hiánya esetén a szerzett vagyon jogszerűségét valamennyi érintett (a vizsgálat alá vont személy, harmadik személyek és a múltbeli szerződéses partnereik) tekintetében tíz évre visszamenőleg újra meghatározzák, mindamelllett a konkrét vagyoni jog megszerzésének időpontjában nem állt fenn ilyen bizonyításra vonatkozó törvényi kötelezettség?
- 2) Úgy kell-e értelmezni a [2014/42 irányelv] 8. cikkében foglalt, a tulajdonosok és harmadik személyek garantált jogaira vonatkozó minimumkövetelményeket, hogy azok megengedik az olyan nemzeti jogot és nemzeti ítélkezési gyakorlatot, amely az irányelv 4., 5. és 6. cikkében e tekintetben előírt feltételek fennállása nélkül elkobzást ír elő, ha a megfelelő személy ellen indított büntetőeljárást bűncselekmény hiánya miatt (a bíróság jóváhagyásával) megszüntették, vagy e személyt bűncselekmény hiánya miatt felmentették?
- 3) Különösen: Úgy kell-e értelmezni a [2014/42 irányelv] 8. cikkét, hogy az e rendelkezésben foglalt, azon elítélt személy jogaira vonatkozó biztosítékokat, akinek vagyona elkobzás alá esik, a jelen eljáráshoz hasonló olyan eljárásban is alkalmazni kell, amely a büntetőeljárással párhuzamosan, attól függetlenül van folyamatban?
- 4) Úgy kell-e értelmezni [a Charta] 48. cikkének (1) bekezdésében rögzített ártatlanság vélelmét, a védelemhez való jognak [a Charta] 48. cikkének (2) bekezdésében rögzített biztosítását és a tényleges érvényesülés elvét, hogy azok megengedik az alapeljárásban szóban forgóhoz hasonló olyan nemzeti szabályozást, amely:
- a) a meg nem állapított eredetű vagy nem bizonyított eredetű vagyonra nézve a bűncselekményből való származás vélelmét vezeti be ([az elkobzásról szóló 2012. évi törvény] 1. cikke);
- b) a vagyon jogellenes szerzésének megalapozott gyanújára vonatkozó vélelmet vezet be ([az elkobzásról szóló 2012. évi törvény] 21. cikkének (2) bekezdése);
- c) a vagyon eredetével és megszerzésének forrásával kapcsolatos bizonyítási terhet nemcsak a vizsgálat alá vont személy, hanem harmadik személyek tekintetében is megfordítja, akiknek, illetve amelyeknek nem a saját vagyonuk eredetét, hanem a jogelődjük vagyonának eredetét kell bizonyítaniuk, még ingyenes szerzés esetén is;
- d) bevezeti a „vagyoneltérést” mint a jogellenesen szerzett vagyon létének egyetlen és döntő bizonyítékát;
- e) a bizonyítási terhet valamennyi érintett és nem csak az elítélt személy tekintetében fordítja meg, mégpedig az elítélésük előtt, illetve attól függetlenül is;
- f) olyan, jogi és gazdasági vizsgálati és elemzési módszer alkalmazását engedi meg, amelynek segítségével megállapítják a megfelelő vagyon jogellenes jellegére vonatkozó vélelmet, valamint a vagyon értékét, és e vélelem kötelező erejű az eljáró bíróságra anélkül, hogy a bíróság e módszer tartalma és alkalmazása tekintetében felülvizsgálati jogkör gyakorolhatna?

- 5) Úgy kell-e értelmezni a [2014/42 irányelv] 5. cikkének (1) bekezdését, hogy az megengedi, hogy a nemzeti törvény a vagyon bűncselekmény útján történő szerzésére vonatkozó (az eljárásban megállapított és a bíróság által értékelt körülményekre tekintettel) megalapozott gyanút a vagyonnövekedés eredetének jogellenességére vonatkozó gyanúval (vélelemmel) váltja fel, amely jogellenességet kizárólag azon megállapított körülményre alapozzák, hogy a növekedés meghaladja a nemzeti törvényben megjelölt értéket (például 75 000 eurót tíz év alatt)?
- 6) Úgy kell-e értelmezni [a Charta] 17. cikkében rögzített, a tulajdonhoz való jogot mint az uniós jog általános elvét, hogy az megengedi az alapeljárásban szóban forgóhoz hasonló olyan nemzeti szabályozást, amely:
- a) a jogellenesen szerzett vagyon tartalmára és mértékére vonatkozó megdönthetetlen vélelmet vezet be ([az elkobzásról szóló 2012. évi törvény] 63. cikkének (2) bekezdése);
 - b) a szerzéssel és a rendelkezéssel kapcsolatos jogügyletek semmiségére vonatkozó megdönthetetlen vélelmet vezet be ([az elkobzásról szóló 2012. évi törvény] 65. cikke); vagy
 - c) az elkobzás alá eső vagyonra vonatkozó önálló jogokkal rendelkező vagy ilyen jogokat érvényesítő harmadik személyek jogait [az elkobzásról szóló 2012. évi törvény] 76. cikkének (1) bekezdésében előírt, az ügrről való tájékoztatásukra irányuló eljárással korlátozza?
- 7) Rendelkeznek-e közvetlen hatállyal a [2014/42 irányelv] 6. cikkének (2) bekezdésében és 8. cikkének (1)–(10) bekezdésében foglalt rendelkezések annyiban, hogy biztosítékokat és védzáradékokat írnak elő az elkobzással érintett személyek vagy jóhiszemű harmadik személyek számára?”

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadhatóságáról

- 23 A vagyonelkobzásért felelős bizottság azt állítja, hogy az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekre adandó válasz nem releváns az alapügy megoldása szempontjából, mivel a 2014/42 irányelv nem alkalmazható e jogvitára, így az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadhatatlan. E bizottság szerint a vagyon elkobzása iránti indítvány oka a büntető törvénykönyv 282. cikkének (2) bekezdésében büntetni rendelt bűncselekmény. Márpedig e bűncselekmény nem szerepel a 2014/42 irányelv tárgyi hatályát meghatározó 3. cikkében felsorolt jogi aktusok egyikében sem.
- 24 E tekintetben elegendő emlékeztetni arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a nemzeti bíróság által saját felelősségére meghatározott jogszabályi és ténybeli háttér alapján – amelynek helytállóságát a Bíróság nem vizsgálhatja – az uniós jog értelmezésére vonatkozóan előterjesztett kérdések releváns voltát vélelmezni kell. A Bíróság csak akkor utasíthatja el a nemzeti bíróság által előzetes döntéshozatal iránt előterjesztett kérelmet, ha az uniós jog kért értelmezése nyilvánvalóan semmilyen összefüggésben nincs az alapügy tényállásával vagy tárgyával, ha a probléma hipotetikus jellegű, vagy ha nem állnak a Bíróság rendelkezésére azok a ténybeli vagy jogi elemek, amelyek szükségesek ahhoz, hogy az elé terjesztett kérdésekre hasznos választ adhasson (2008. június 24-i Commune de Mesquer ítélet, C-188/07, EU:C:2008:359, 30. pont; 2020. március 19-i „Agro In 2001” ítélet, C-234/18, EU:C:2020:221, 43. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 25 Márpedig, amennyiben – mint a jelen ügyben is – nem nyilvánvaló, hogy valamely uniós jogi rendelkezés értelmezése semmilyen összefüggésben nincs az alapügy tényállásával vagy tárgyával, az e rendelkezésnek az alapügyre való alkalmazhatatlanságára alapított kifogás nem az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadhatóságára vonatkozik, hanem a kérdések érdemét érinti (2020. március 19-i „Agro In 2001” ítélet, C-234/18, EU:C:2020:221, 44. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 26 Következésképpen az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadható.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első kérdésről

- 27 Első kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 2014/42 irányelvet akként kell-e értelmezni, hogy az alkalmazandó az olyan tagállami szabályozásra, amely szerint a jogellenesen szerzett vagyron elkobzását a nemzeti bíróság olyan eljárás keretében vagy olyan eljárást követően rendeli el, amely nem egy vagy több bűncselekmény megállapítására irányul.
- 28 Először is meg kell állapítani, hogy az előzetes döntéshozatal iránti kérelemből kitűnik, hogy a 2020. március 19-i „Agro In 2001” ítélet (C-234/18, EU:C:2020:221, 47. pont) alapjául szolgáló ügyben szóban forgó jogi aktusokkal ellentétben azon jogsértések, amelyek miatt ZV ellen eljárást folytatnak, a 2014/42 irányelv 3. cikkének a) pontjában említett egyezmény értelmében vett bűncselekmény fogalma alá tartoznak.
- 29 Az a körülmény, hogy egyes érdekeltek a Bíróság előtt azt állítják, hogy e jogsértések valójában nem tartoznak ezen egyezmény hatálya alá, és hogy az alapügy tényállása a 2014/42 irányelv hatálybalépését vagy az irányelv átültetésére előírt határidő lejártát megelőzően valósult meg, nem kérdőjelezheti meg ezt az előfeltevést.
- 30 Mivel ugyanis a Bíróság a jelen ítélet 24. pontjában említett ítélkezési gyakorlatnak megfelelően nem vizsgálhatja a kérdést előterjesztő bíróság által meghatározott jogszabályi és ténybeli háttér helytállóságát, abból az előfeltevésből kell kiindulnia, hogy ezen irányelv alkalmazandó az alapügyben.
- 31 Mindemellett azt is meg kell vizsgálni, hogy a 2014/42 irányelv szabályozza-e a jogellenes tevékenységekből származó eszközök és jövedelmek elkobzását, amelyet valamely tagállam bírósága olyan eljárás keretében vagy olyan eljárást követően rendel el, amely nem egy vagy több bűncselekmény megállapítására vonatkozik.
- 32 E célból emlékeztetni kell arra, hogy a 2014/42 irányelv az EUM-Szerződés harmadik része V. címének „Büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködés” című 4. fejezete rendelkezésein, közelebbről pedig az EUMSZ 82. cikk (2) bekezdésén és az EUMSZ 83. cikk (1) bekezdésén alapul.
- 33 E rendelkezések feljogosítják az Európai Parlamentet és az Európai Unió Tanácsát arra, hogy minimumszabályokat állapítsanak meg egyrészt, amennyiben ez a határokon átnyúló vonatkozású büntetőügyekben a bírósági ítéletek és határozatok kölcsönös elismerésének, valamint a rendőrségi és igazságügyi együttműködésnek a megkönnyítése érdekében szükséges,

- másrészt pedig a bűncselekményeknek és a bűncselekményeknek a határokon átnyúló vonatkozású bűncselekmények és szankciók meghatározására vonatkozó szabályokat, amelyek e bűncselekmények jellegéből vagy hatásaiból, illetve az ellenük közös alapokon folytatott küzdelem szükségességéből erednek.
- 34 E tekintetben léteznie kell a bűncselekmény elkövetési eszközének, a bűncselekményből származó jövedelemnek vagy az ilyen elkövetési eszköz vagy jövedelem értékének megfelelő vagyonnak az elkobzására vonatkozó lehetőségnek, ám ezen irányelv (15) preambulumbekzdéséből az következik, hogy e lehetőségnek csak bűncselekmény elkövetése miatti bűnösséget megállapító jogerős ítélet esetén kell fennállnia; ilyen jogerős ítélet meghozatala a terhelt távollétében lefolytatott eljárás eredménye is lehet.
- 35 Ennek megfelelően írja elő a 2014/42 irányelv 4. cikkének (1) bekezdése, hogy a tagállamok hozzák az ahhoz szükséges intézkedéseket, hogy – a bűncselekmény elkövetése miatti bűnösséget megállapító jogerős ítélettől függően, amelynek meghozatalára a terhelt távollétében lefolytatott eljárás keretében is sor kerülhet –, lehetővé tegyék az elkövetési eszközök és a bűncselekményből származó jövedelem, vagy az ilyen elkövetési eszközök vagy jövedelem értékének megfelelő vagyon egészben vagy részben történő elkobzását.
- 36 Következésképpen, figyelemmel a 2014/42 irányelv célkitűzéseire és rendelkezéseinek szövegére, valamint elfogadásának körülményeire, meg kell állapítani, hogy ez az irányelv – csakúgy, mint a 2005/212 kerethatározat, amely rendelkezéseinek kiterjesztésére ezen irányelv a (9) preambulumbekzdése értelmében irányul – olyan aktus, amely arra kötelezi a tagállamokat, hogy a bűncselekményekhez kapcsolódó eszközök és jövedelmek elkobzására vonatkozó közös minimumszabályokat vezessenek be, többek között a büntetőeljárásban hozott, vagyonelkobzást elrendelő bírósági határozatok kölcsönös elismerésének megkönnyítése érdekében (lásd analógia útján, a 2005/212 kerethatározatra vonatkozóan: 2020. március 19-i „Agro In 2001” ítélet, C-234/18, EU:C:2020:221, 56. pont).
- 37 A 2014/42 irányelv tehát nem szabályozza a jogellenes tevékenységekből származó eszközök és jövedelmek olyan elkobzását, amelyet valamely tagállam bírósága olyan eljárás keretében vagy olyan eljárást követően rendel el, amely nem egy vagy több bűncselekmény megállapítására irányul (lásd analógia útján: 2020. március 19-i „Agro In 2001” ítélet, C-234/18, EU:C:2020:221, 57. pont). Az ilyen elkobzás ugyanis nem tartozik azon minimumszabályok hatálya alá, amelyeket ezen irányelv 1. cikke (1) bekezdésének megfelelően megállapít, és így az ilyen elkobzás szabályozása az ezen irányelv (22) preambulumbekzdésében hivatkozott azon tagállami hatáskörbe tartozik, hogy a tagállam kiterjedtebb jogkört írhat elő a nemzeti jogában.
- 38 A jelen ügyben a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő vagyonelkobzási eljárás polgári jogi jellegű, és a belső jogban a büntetőjogi vagyonelkobzás rendszere mellett egyidejűleg létezik. Igaz ugyan, hogy az elkobzásról szóló 2012. évi törvény 22. cikkének (1) bekezdése értelmében ezt az eljárást a vagyonelkobzási bizottság indítja meg, amikor e bizottság tájékoztatást kap arról, hogy valamely személlyel szemben bizonyos bűncselekmények elkövetése miatt vádat emeltek. Ugyanakkor a Bíróság rendelkezésére álló ügyiratokból kitűnik, hogy e törvény rendelkezéseinek megfelelően ezen eljárást – amely kizárólag az állítólagosan jogellenesen megszerzett vagyontárgyakra összpontosít – a megindításától kezdve az adott bűncselekmények feltételezett elkövetőjével szemben indított esetleges büntetőeljárástól, valamint az ilyen eljárás kimenetelétől, különösen e feltételezett elkövető büntetőjogi felelősségének esetleges megállapításától függetlenül folytatják le (2020. március 19-i „Agro In 2001” ítélet, C-234/18, EU:C:2020:221, 60. pont).

- 39 E körülmények között meg kell állapítani, hogy a kérdést előterjesztő bíróság által az alapügyben hozandó határozat nem a bűncselekménnyel vagy bűncselekményekkel kapcsolatos eljárás keretébe illeszkedik, illetve azt nem ezen eljárás eredményeképpen kell meghozni. Valamint az az elkobzás, amelyet a kérdést előterjesztő bíróság az elé terjesztett kérelem vizsgálatát követően elrendelhet, nem függ az érintett személy büntetőjogi felelősségének megállapításától. Az ilyen eljárás tehát nem tartozik a 2014/42 irányelv hatálya alá. (lásd analógia útján: 2020. március 19-i „Agro In 2001” ítélet, C-234/18, EU:C:2020:221, 61. pont).
- 40 Ez az értelmezés nem vonható kétségbe a 2021. január 14-i Okrazhna prokuratura – Haskovo et Apelativna prokuratura – Plovdiv ítélet (C-393/19, EU:C:2021:8) alapján sem, amelyben a Bíróság a 2005/212 kerethatározatot vizsgálta. Az alapügy ugyanis eltér az ezen ítélet alapjául szolgáló ügytől, mivel az utóbbi ügyben vitatott elkobzást a büntető törvénykönyv írta elő, alkalmazása bűncselekmény elkövetéséhez, a jelen esetben a csempészethez kapcsolódott, és az érintett személyt e bűncselekmény elkövetése miatt elítélték.
- 41 A fenti megfontolásokra tekintettel az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2014/42 irányelvet akként kell értelmezni, hogy az nem alkalmazandó az olyan tagállami szabályozásra, amely szerint a jogellenesen szerzett vagyon elkobzását a nemzeti bíróság olyan eljárás keretében vagy olyan eljárást követően rendeli el, amely nem egy vagy több bűncselekmény megállapítására irányul.

A második, a harmadik, az ötödik és a hetedik kérdésről

- 42 Az első kérdésre adott válaszra tekintettel a második, a harmadik, az ötödik és a hetedik kérdést nem kell megválaszolni.

A negyedik és hatodik kérdésről

- 43 Az együttesen vizsgálandó negyedik és hatodik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság a Charta, és különösen annak 17. és 48. cikkének értelmezését kéri a Bíróságtól.
- 44 Márpedig a Charta 51. cikkének (1) bekezdése értelmében a Charta rendelkezéseinek a tagállamok csak annyiban címzettjei, amennyiben az Unió jogát hajtják végre, és az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az „uniós jog végrehajtásának” e rendelkezés értelmében vett fogalma az uniós jogi aktus és a szóban forgó nemzeti intézkedés közötti – az érintett területek egymáshoz való közelségét vagy az egyik területnek a másikra gyakorolt közvetett hatásait meghaladó – kapcsolat fennállását feltételezi, a Bíróság által meghatározott értékelési szempontokra figyelemmel (2021. április 22-i Profi Credit Slovakia ítélet, C-485/19, EU:C:2021:313, 37. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 45 A jelen ügyben, amint az a jelen ítélet 41. pontjából következik, az alapügyben szóban forgó vagyoneklobzási eljárás nem tartozik a 2014/42 irányelv hatálya alá, így az ezen eljárást szabályozó bolgár jogszabály nem tekinthető úgy, mint amely az uniós jogot hajtja végre.
- 46 E körülmények között, mivel a Charta az alapeljárásban nem alkalmazható, a Bíróság nem rendelkezik hatáskörrel a negyedik és a hatodik kérdés megválaszolására (lásd ebben az értelemben: 2020. július 2-i S. A. D. Maler und Anstreicher végzés, C-256/19, EU:C:2020:523, 32–34. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

A költségekről

- 47 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (harmadik tanács) a következőképpen határozott:

A bűncselekmény elkövetési eszközeinek és az abból származó jövedelemnek az Európai Unión belüli befagyasztásáról és elkobzásáról szóló, 2014. április 3-i 2014/42/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvet akként kell értelmezni, hogy az nem alkalmazandó az olyan tagállami szabályozásra, amely szerint a jogellenesen szerzett vagyon elkobzását a nemzeti bíróság olyan eljárás keretében vagy olyan eljárást követően rendeli el, amely nem egy vagy több bűncselekmény megállapítására irányul.

Aláírások